

REPORTAGE

REBELSE BREIWERKJES | Zag u laatst ook een camera met een pruik of een konijn rond een paaltje? Het was het werk van tricot-trottoir. De vrouwenbende breit handwerkjes van zwerfplastiek en laat die los in de stad.

Recyclowns met een boodschap

Het standbeeld van Leopold II wordt versierd met een handenketting uit protest tegen de wantoestanden tijdens de koloniale periode onder zijn bewind. © Bart Dewaele

VAN ONZE MEDEWERKSTER

LENNIE STINISSEN

BRUSSEL | Het begon uit bezorgdheid. 'Al fietsend door Brussel viel mijn oog op al het zwerfplastiek dat door de straten zwalpt', vertelt beeldend kunstenaar Toos van Liere. 'Het duurt tientallen jaren voor plastic vergaat. Waar gaat het naartoe? In mijn hoofd zag ik het uitgroeien tot draaikolken in de Stille Oceaan, en het drijvende plastic stort nog groter maken dan het al is. Ik wilde het een tweede leven geven. Door ermee te breien, krijgt het een nieuwe betekenis.' Samen met zeven vrouwen tussen de veertig en de zestig richtte ze in 2009 stadsbrei Brussel/tricot-trottoir/knitta plastic op. Anne, Cecilia, Claude, Jolanda, Laurence, Louise, Sonia en Toos komen elke eerste vrijdag van de maand samen in het open café van Micromarché, een artisanale marktplaats. Daar breien ze sjaals voor traliewerk, jasjes voor bomen en rechterspruiken voor bewakingscamera's. Als reactie tegen de vele veiligheidspaaltjes, die zich vermenigvuldigen als konijnen, breien ze jasjes in konijnvorm. Het naamkaartje dat ze eraan hangen, is duidelijk: 'Gesponsord door Niemand'. Tijdens hun installatie-acties dragen de stadsbreisters zelfgemaakte bivakmutsen, zodat ze er - bijna - uitzien als een echte stadsbende. Wereldwijd staat het breifenomeen bekend als knitta. Een Amerikaanse groep vrouwen uit

Houston, Knitta Please, begon ermee in 2005 en breide ondertussen de hele wereld rond, van Australië tot Zuid-Afrika. De knitta's groeperen zich in een bende en noemen zichzelf SonOfaStitch, PolyCotN of Knotorious N.I.T. Aan hun wollen breiwerkjes hangen ze naamkaartjes die ze, naar analogie met graffiti, tags noemen. 'Het is een zachte vorm van rebellie die niets kapotmaakt en makkelijk te verwijderen is', legt van Liere uit. 'In onze steden is zo weinig speelruimte. Alle ruimte is bezet en het meeste 'stadsmeubilair' dient om iets te verkopen, te verbieden of te beveiligen. Er is nog weinig plaats voor expressie en creativiteit.'

'Een zachte vorm van rebellie die niets kapotmaakt'

Handenketting

Sommige knitta-werkjes blijven jaren hangen en ververen door zon en regen. De installaties van tricot-trottoir werden tot nu allemaal verwijderd door een onzichtbare hand. De meeste al na een paar dagen, sommige pas na enkele maanden. 'We zijn sociaal en maatschappelijk bewogen recyclowns die niet bang zijn van een boodschap. Dat geldt niet voor alle knitta's. Verwijderen ze

onze werkjes daarom zo snel?' Tricot-trottoir wil de aandacht vestigen op bepaalde elementen in het Brusselse straatbeeld. 'De openbare ruimte is zogezegd van iedereen, maar we hebben weinig te zeggen over hoe ze eruit ziet. Wat gebeurt er als je de ruimte voor een stukje toeëigent?' De laatste installatie van de vrouwen was een handenketting in de Belgische driekleur die ze rond het paard van Leopold II in Brussel hingen. Ze deden dat in samenwerking

king met de Congolese vzw Espace Matonge. 'We wilden herdenken wat de Congolezen voor ons gedaan hebben. Een groot deel van onze rijkdom hebben we aan Congo te danken. Dat er tijdens de koloniale periode handen werden afgehakt als de productie op de rubberplantages niet naar wens was, wordt te vaak onder de mat gemoffeld. 'Verdient die man een standbeeld? Hij zorgde toch voor een zwarte bladzijde in onze koloniale periode? En de plundering gaat vandaag gewoon voort. Er worden nog volop grondstoffen uit Congo gestolen.' De handenketting heeft er één nacht gehangen.

ONLINE

<http://artplastiekfabrique.wordpress.com>

Veiligheidspaaltjes krijgen jasjes van zwerfvuil. © rr